

Protokół

18. posiedzenia, 3. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 4. lutego 1898 roku.

Początek o godzinie 10-tej minut 45. przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Andrzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 122.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół szesnastego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów; protokół siedemnastego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do przejrzenia.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis wniesionych po dzień 4. lutego 1898 roku petycyj, które przekazano następującym komisjom:

Komisji gospodarstwa kraj. L. s. 1466, 1482, 1484, 1485, 1486, 1499.

Komisji administracyjnej Ls. 1467.

Komisji sanitarnej Ls. 1468.

Komisji drogowej Ls. 1469, 1470.

Komisji prawniczej Ls. 1471.

Komisji reformy wyborczej Ls. 1472.

Komisji szkolnej Ls. 1473, 1478, 1479, 1481, 1492, 1493, 1494, 1495.

Komisji podatkowej Ls. 1477.

Wydziałowi krajowemu jako komisji Ls. 1480, 1483.

Komisji budżetowej Ls. 1487, 1488, 1496, 1497, 1498, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506, 1507.

Komisji solnej Ls. 1489, 1491.

Po odczytaniu petycji Ls. 1471 gm. Brody o założenie sądu obwodowego w Brodach, przemawia p. Sala, polecając tę petycję.

Po odczytaniu petycji Ls. 1483 gminy Zabłotów o zozwolenie na pobór opłat spirytusowych, przemawia p. Hamorak i wnosi przekazanie tej petycji Wydziałowi krajowemu jako komisji z poleceniem przedłożenia sprawozdania jeszcze w bieżącej sesyi.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o regulacji rzeki Pełtwi z dopływami.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Andrzeja Potockiego w przedmiocie poboru na rzecz funduszu ubogich miasta Krakowa opłaty gminnej od wkładek totalizatora.

Przemawia p. Andrzej Potocki, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku Wydziałowi krajowemu, jako komisji z poleceniem przedłożenia sprawozdania na jednym z najbliższych posiedzeń.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Zolla o podwyższenie subwencji dla krakowskiej szkoły handlowej.

Przemawia p. Zoll, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Brzesko na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i od piwa.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej ustawy:

U s t a w a

z dnia o zezwoleniu gminie Brzesko na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych i piwa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Gminie miasteczka Brzesko zezwala się pobierać w latach 1898, 1899, 1900, 1901 aż do końca czerwca 1902 r. opłatę gminną od niżej poszczególnionych napojów spirytusowych i od piwa w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy:

1. od napojów spirytusowych, których zawartość alkoholowa da się oznaczyć 100 stopniowem alkoholometrem, od stopnia alkoholu po 4 ct. czyli od hektolitra alkoholu po 4 zł.
2. od hektolitra rumu, rosolisu i innych słodzonych napojów spirytusowych po 1 złr. 50 ct.

3. od hektolitra piwa po 80 ct.

4. od jednej flaszki $\frac{1}{2}$ litrowej piwa $\frac{1}{2}$ ct.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy ci, którzy napoje w Art. I. poszczególnione dla konsumcyi miejscowej wyrabiają, lub sprowadzają czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Okręg poborowy stanowi gmina miasteczka Brzesko.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumcyi miejscowej w obrębie gminy i nie można

obciążać nią produkcji ani obrotu handlowego.

V.

Od opłaty tej wolną jest wódka w tych wszystkich wypadkach, w których według §. 6. ustawy z dnia 20. czerwca 1888 r. Dz. u. p. Nr. 95. wolną jest ona od podatku konsumcyjnego.

Art. VI.

Blizsze postanowienia co do sposobu poboru tej opłaty wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański, wnosi powyższy projekt ustawy *en bloc*.

Izba uchwała wnioszek przyjęcia projektu ustawy *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpić do trzeciego czytania projektu ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Podhajcach koncesji do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej Podhajce-Bożyków.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały :

U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Podhajcach koncesji do pobierania opłat

mytniczych na drodze gminnej Podhajce-Bożyków.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej Podhajce-Bożyków, Wydziałowi powiatowemu w Podhajcach, jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897, Dz. ust. kraj. Nr. 43, przy pomocy pobieranego w myśl §. 32 tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconej drogi i mostów na niej się znajdujących w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania przez Wydział powiatowy utrzymywanej drogi i mostów, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2 i 3 wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy przy dwóch zaporach, a mianowicie :

A) Myto drogowe.

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu kwotę cztery (4) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych kwotę dwa (2) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego kwotę jeden (1) ct.,

B) Myto mostowe.

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu kwotę trzy (3) ct.,

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych półtora ($1\frac{1}{2}$) ct.,

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego, kwotę pół ($\frac{1}{2}$) ct.

Art. III.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, zrebietą, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytosci.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Z dniem wejścia w wykonanie niniejszej uchwały, traci moc obowiązującą koncesya z dnia 30. kwietnia 1895, Dz. ust. kraj. Nr. 44, którą nadane było Wydziałowi powiatowemu w Podhajcach, prawo do poboru myta na rzecz utrzymania drogi gminnej Podhorce-Bożyków.

Art. IV.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o zniesieniu tejsze.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie całego projektu uchwały *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie projektu uchwały *en bloc*, a w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba projekt powyższej uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu gminie w Babinie koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Babinie.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu gminie w Babinie koncesyi do pobierania opłat mytniczych od mostu na rzece Strwiążu w Babinie

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się gminie w Rabinie powiatu Samborskiego prawo do pobierania myta od mostu na rzece Strwiążu w Babinie pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego własnym kosztem w dobrym stanie, z zastrzeżeniem, że analogicznie do postanowień zawartych w §. 38. ustęp. 12. ustawy drogowej z 5. lipca 1897. Dz. u. kr. Nr. 43, w razie niedopełnienia powyższego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia, za zgodą politycznej władzy powiatowej przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd własny na koszt i niebezpieczeństwo gminy w Babinie.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydłęcia zaprzężonego dwa (2) centy.

2. Od bydłał przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydłęcia rogatego, osła, muła dwa (2) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt jeden (1) ct.

c) od dziesięciu owiec jeden (1) cent.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytosci.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub znizenia tejsze.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański, wnosi przyjęcie całego projektu uchwały *en bloc*.

Izba uchwała wniosek przyjęcia projektu uchwały *en bloc*, a w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt powyższej uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba projekt powyższej uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego, o udzieleniu gminie Wolicy koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłę między Wolicią a Niepołomicami.

Sprawozdawca p. Chamiec, odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu gminie Wolicy koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłę między Wolicią a Niepołomicami.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie niniejszej uchwały nadaje się gminie Wolicy powiatu krakowskiego prawo do pobierania myta od przewozu przez rzekę Wisłę między Wolicią a Niepołomicami pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie własnym kosztem z zastrzeżeniem, że analogicznie do postanowień zawartych w §. 38 ust. 12 ustawy drogowej z 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43 w razie niedopełnienia powyższego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia, za zgodą politycznej władzy powiatowej, przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd własny na koszt i niebezpieczeństwo gminy Wolicy.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy wedle następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu dwa i pół ($2\frac{1}{2}$) centa.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów i każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju dwa i pół ($2\frac{1}{2}$) centa.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego jako to: od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jakoteż od każdej pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju jeden (1) cent.

d) od każdej osoby pieszej, jadącej po wozem wyjąwszy woźnicę, lub jadącej wierzchem jeden (1) cent.

Pobór myta rozpocznie się dopiero po oddaniu wyżej wspomianego przewozu do użytku publicznego.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie projektu uchwały *en bloc*.

Izba uchwała wniosek przyjęcia uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt powyższej uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba projekt powyższej uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Lisku koncesyi do pobierania opłat mytnicznych na drodze gminnej Olszanica-Ropienka.

Sprawozdawca p. Chamiec odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały.

U c h w a ł a

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Lisku koncesyi do pobierania opłat mytnicznych na drodze gminnej Olszanica-Ropienka.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej Olszanica-Ropienka, Wydziałowi powiatowemu w Lisku jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26, ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897, Dz. ust. kraj. Nr. 43, przy pomocy pobieranego w myśl §. 32 tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszty połączone z utrzymaniem omyconej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania przez Wydział powiatowy utrzymywanej drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy, wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2 i 3 wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta drogowego i mostowego przy jednej zaporze pobierać należy według tegoż samego wymiaru, a mianowicie:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu dwa (2) centy;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych jeden (1) cent;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego pół ($\frac{1}{2}$) centa;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, zrebęta, owce, kozy i świny do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytnicznej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy, o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Urbański wnosi przyjęcie projektu powyższej uchwały *en bloc*.

Izba uchwała wniosek przyjęcia projektu uchwały *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały *en bloc*.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sekretarza p. Urbańskiego przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba projekt powyższej uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji komitetu Tow. rolniczego w Krakowie o przyznanie subwencji na premie targowe dla producentów chmielu krajowego.

Sprawozdawca p. Stadnicki odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Petycję Tow. rolniczego w Krakowie L. 107 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego postawienia wniosków na przyszłej sesji sejmowej.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gmin i obszarów dworskich Olesko, Podhorce, Chwatów, Zachorce, Juśkowce, Ożydów, Przewłoczna, o budowę drogi z Oleska do Podhorzec.

Sprawozdawca p. Wiśniewski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Powyższą petycję l. 861 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału powiatowego Jarosławskiego, o podwyższenie subwencji na drogę Łazy-Nowa Grobla.

Sprawozdawca p. Michałowski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycja powiatu Jarosławskiego, o podwyższenie subwencji 30 procentowej, na drogę Łazy-Nowa Grobla, której znaczenie komisja drogowa uznaje, na subwencję 50 procentową odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad tąż samą petycją, o ile ona dotyczy przyznania podwyższonej subwencji na już zbudowaną w roku 1896 i 1897 część drogi, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gminy Siedlecza powiatu Łańcuckiego w sprawie uwolnienia mieszkańców tej gminy od obowiązku opłacania myta na drodze krajowej.

Sprawozdawca p. Michałowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję gminy Siedlecza odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i do merytorycznego załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji Wydziału powiatowego w Ropczycach, żądającej zasilenia powiatowych funduszków drogowych.

Sprawozdawca p. Starzyński odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję Wydziału Rady powiatowej ropczyckiej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia w myśl §. 28. ustawy drogowej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji gmin i obszarów dworskich żądających znizienia myta mostowego w Denysowie.

Sprawozdawca p. Starzyński odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję gmin i obszarów dworskich powiatu tarnopolskiego o znizienie taryfy myta mostowego na rzece Strypie, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania przy ewentualnem odnawianiu koncesji mytniczej.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji p. Zdzisława Wolskiego, w sprawie budowy drogi w Siennowie.

Sprawozdawca p. Starzyński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję p. Zdzisława Wolskiego o wybudowanie 4 kilometrów drogi w gminie Siennów, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji gmin i obszarów dworskich Korczyn, Kruszelnica, Jamielnica, Podgórze, Urycz i Sopot w powiecie stryjskim, o przyspieszenie rekonstrukcji drogi komunikacyjnej i budowy mostu na rzece Stryj w Kruszelnicy.

Sprawozdawca p. Olpiński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy i obszarów dworskich, w powiecie stryjskim, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o petycjach Zwierzchności gminnych w Zempniowie, Brniu osochowskim, Czerminie, Łysakowie, Woli Ottałzkiej, Kawęczynie, Hohenbachu, Ottałżcie, Surowie i Górcie ad Surowa w sprawie budowy drogi w zachodniej części powiatu mieleckiego z Górki do Mielca.

Sprawozdawca p. Olpiński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia przy rozdzielaniu zapomóg dla ludności dotkniętych klęską nieurodzaju w roku 1897.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminy Chociń tudzież

Zwierzchności gmin Majdan, Krasne, Bereźnica szlachecka, Niebyłów, Petranka i Dobrowlany w powiecie kałuskim, o uwolnienie od datków na akuszerki okręgowe.

Sprawozdawca p. Słotwiński odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją Zwierzchności gmin Chociń, Majdan, Krasne, Bereźnica szlachecka, Niebyłów, Landestreu, Petranka i Dobrowlany o uwolnienie od datków na opłacanie akuszerki okręgowych, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej w sprawie prośby Dra Jana Sołowskiego prowizorycznego prymaryusza szpitala powszechnego w Zaleszczykach o "*veniam aetatis*".

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem komisji:

Sejm udziela Dr. Janowi Sołowskiemu prowizorycznemu prymaryuszowi szpitala powszechnego w Zaleszczykach „*veniam aetatis*“.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Anny Bireckiej wdowy po gr. kat. proboszczu w Żurawicy o wyznaczenie jej pensji z funduszków krajowych.

Sprawozdawca p. Michalski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Nad petycją Anny z Szkolnickich wdowy po śp. Konstantym Bireckim, o wyznaczenie jej pensji z funduszków krajowych przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Jana Kobyleckiego, o stabilizację na posadzie portyera przy szpitaliku Św. Zofii we Lwowie

Sprawozdawca p. Kostheim odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję Jana Kobyleckiego odzwierciedlając szpitaliku Św. Zofii we Lwowie, o stabilizację na posadzie dotychczas zajmowanej, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Bazylego Bandrowskiego o odpisanie reszty kosztów leczenia obłąkanego syna w kwocie 93 złr.

Sprawozdawca p. Kostheim odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Prośbę Bazylego Bandrowskiego o darowanie resztującej sumy 93 złr. 8 ct., a względnie o przeniesienie takowej na fundusz krajowy, wymaganej przez zakład w Kulparkowie, tytułem kosztów leczenia syna śp. Jana Bandrowskiego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej, o petycji gminy Wilcza, względem zezwolenia na rozdzielenie czynszu dzierżawnego, za pastwisko pobieranego między członków gminy.

Sprawozdawca p. Dworski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Wilcza, o pozwolenie rozdzielania pobieranego czynszu, za wdzierżawione wojsku pastwisko gminne, pomiędzy członków gminy, dnia 19. stycznia 1898, l. s. 905 wniesioną, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej, o petycji gmin Gawłuszowice i Ostrówek, o zniesienie taryfy, względnie uwolnienie od opłaty mytniczej, od przewozu przez rzekę Wiśłok.

Sprawozdawca p. Starzyński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gmin Gawłuszowice i Ostrówek, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia w myśl odnośnej koncesji mytniczej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej, z petycji mieszkańców powiatu Strzyżowskiego, o subwencyę na budowę mostu na Wiśłoku, na drodze powiatowej Strzyżowsko-Domańskiej.

Sprawozdawca p. Urbański, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję mieszkańców powiatu strzyżowskiego l. 993, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na przyszłej sesji sejmowej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji szkolnej w sprawie petycji Emila Wiszomirskiego, emerytowanego nauczyciela, o przyznanie dodat-

kowe jednego pięciolecia i wyższej emerytury.

Sprawozdawca p. Brunicki, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję Emila Wiszomirskiego, emerytowanego nauczyciela, odstępuje się c. k. Radzie szkolnej krajowej do uwzględnienia zupełnego w obu kierunkach w petycji wymienionych.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Reprezentacji powiatowej w Turce, o otworzenie apteki w Boryni.

Sprawozdawca p. Słotwiński, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie postarał się o otworzenie apteki w Boryni.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Balnicy, o wypłacenie odszkodowania w kwocie 340 złr. z kaucyi złożonej przez przedsiębiorców budowy drogi żelaznej Łupków-Cisna.

Sprawozdawca p. Słotwiński odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję Zwierzchności gminy wsi Balnicy o wypłacenie kwoty 340 zł. a. w. z kaucyi złożonej przez przedsiębiorców budowy drogi żelaznej Łupków-Cisna, udziela się Wydziałowi krajowemu z poleceniem należytego zbadania i w razie korzystnych dla petentów wyników tych badań, przycylnego jej załatwienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Łopianki powiat Dolina, o wyjednanie prawa poboru surowicy przez 6 miesięcy letnich ze źródła solnego w Strutynie wyżnym.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje sprawozdanie komisji zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Łopianka, powiat Dolina o wyjednanie u c. k. Rządu zezwolenia na pobór solanki w miesiącach letnich ze źródła solnego w Strutynie wyżnym odstępuje Sejm c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Chocin powiatu Kałuskiego o wyjednanie u c. k. Rządu prawa poboru surowicy w Zawoju.

Sprawozdawca p. Żardecki odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycję gminy Chocin, powiatu kałuskiego o wyjednanie bezpłatnego poboru ze źródła w Zawoju, odstępuje Sejm c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji miasta Bukowska o odpisanie kwoty 85 zł. dłużnej c. k. Rządowi.

Sprawozdawca p. Hamorak odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Petycja miasta Bukowska odstępuje się Wysokiemu c. k. Rządowi do załatwienia z możliwym uwzględnieniem.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Zwierzchności gminnej i obszaru dworskiego w Gnojniku w sprawie przeniesienia zapory mytniczej.

Sprawozdawca p. Hamorak odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycja obszaru dworskiego i gminy Gnojnik odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ścisłego zastosowania ustawy drogowej co do myt.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji z petycji gminy Chodaczków mały, o zwrot nadpłaty konkurencyjnej, na drogę Grzymałów-Smykowiec, w kwocie 3.155 złr. 28 ct.

Sprawozdawca p. Hamorak, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję gminy, Chodaczków mały, powiatu tarnopolskiego, poleca się Wydziałowi krajowemu do załatwienia, w porozumieniu z c. k. Rządem i do złożenia sprawozdania na najbliższej sesji sejmowej z tej sprawy.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Iwana Popowicza, zarobnika ze Zbaraża o zapomogę.

Sprawozdawca p. Hamorak, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Petycję Iwana Popowicza, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia w myśl motywów.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o petycji Rady powiatowej w Tarnobrzegu, żądającej zniesienia w drodze ustawodawczej §. 12. ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Marszałek oznajmia, iż

z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy p. Rozwadowskiego, przeszkodzonego zajęciami urzędowymi, punkt ten usuwa z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej, o wniosku posła Pilata, w sprawie ustawodawczego oznaczenia minimalnej rozległości parcel katastralnych.

Sprawozdawca p. Wiktor Władysław Czaykowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego, od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy :

U s t a w a

z dnia ustanawiająca minimalną rozległość parcel katastralnych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskiem ustanawiam co następuje :

§. 1.

Przy podziałach posiadłości ziemskich wolno dzielić parcele katastralne na części tylko w ten sposób, żeby każda z tych części obejmowała :

Przynajmniej 25 arów czyli ówierć hektara (696 sążni kwadrat) jeżeli parcela dzielona zapisana jest w katastrze jako rola, łąka lub pastwisko ;

przynajmniej półtora hektara (dwa morgi 970 sążni kwadr.), jeżeli parcela dzielona zapisana jest w katastrze jako las.

§. 2.

Postauowienia §. 1. nie mają zastosowania w wypadkach, w których chodzi o przyłączenie wydzielonej części parceli do graniczącej z nią parceli nabywcy, jeżeli część parceli, pozostająca po takim wydzieleniu, nie będzie obejmowała mniej niż obszar minimalny, wskazany §. 1. dla tego rodzaju uprawy.

§. 3.

Jeżeli posiadacz parceli zapisanej w katastrze jako las, uzyska pozwolenie zmiany uprawy lasowej na inną uprawę dla jednej części tej parceli, natenczas ta część może być wydzieloną i utworzoną z niej osobną parcelą, jeżeli obejmuje przynajmniej 25 arów i jeżeli część parceli pozostająca lasem, nie będzie obejmowała mniej niż półtora hektara.

§. 4.

W celu wystawienia domu mieszkalnego, budynków gospodarskich i urzędzenia podwórza mogą być wydzielane nowe parcele budowlane dowolnych rozmiarów. Dzielenie parcel, zapisanych w katastrze jako ogród lub staw nie ulega żadnemu ograniczeniu.

§. 5.

Przepisy powyższe stosują się do wszelkich podziałów parcel przedsiębranych po wejściu w życie tej ustawy, z wyjątkiem wypadków wywłaszczenia części parcel na cele publiczne.

§. 6.

Akty prawne, zdziałane z pominięciem przepisów powyższych, nie mogą stanowić podstawy do wpisu hipotecznego ani też do ewidencji katastralnej i podatkowej.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Piniński i wnosi, aby ton punkt usunąć z porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia, gdyż sprawa jest nader ważną, a posłowie nie mieli sposobności gruntowniej nad nią się zastanowić.

W rozprawie nad tym formalnym wnioskiem nikt głosu nie żąda.

Sprawozdawca zgudza się z tym wnioskiem.

Marszałek oznajmia, iż punkt ten usuwa z dzisiejszego posiedzenia wobec ogólnej zgody i oświadcza, iż zamieni go na porządku dziennym poniedziałkowego posiedzenia (7. lutego 1898 r.) Marszałek zawiadamia zarazem, iż na posiedzeniu tem wniesie także sprawozdanie komisji komasacyjnej z projektem ustawy o podziale lub regulacji gruntów wspólnie używanych.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski odczytuje następującą interpelację do c. k. komisarza rządowego:

I n t e r p e l a c y a

do J. Wgo Pana Komisarza Rządowego.

Już kilkakrotnie w Wysokim Sejmie podnoszoną była sprawa o zniesienie należytości prawnych od spadków i dokumentów a w szczególności 1. lutego 1895 zapadła następująca uchwała:

Wzywa się Wysoki c. k. Rząd, ażeby w jak najkrótszym czasie przedłożył projekt ustawy o należytościach prawnych jasny, zrozumiały, systematycznie opracowany, uzględniający przytem potrzebę ulżenia ciężarów ludności, dalej, aby przy ułożeniu nowej ustawy uwzględnił zasadę, że mniejsze masy spadkowe, na podstawie prawnego następstwa lub ostatniej woli rozporządzenia odziedziczone, mają być wolne zupełnie od opłaty skarbowej.

Zważywszy, że reforma ustawy w powyższym kierunku dotąd nie nastąpiła, a

zmiana dotychczasowej ustawy o należytościach prawnych jest nader ważną i pilną — zapytują przeto podpisani Wysoki c. k. Rząd, kiedy uchwalony przez Wysoki Sejm projekt ustawy tej do konstytucyjnego traktowania przedłożony będzie i kiedy słusznemu życzeniu ludności uboższej co do zupełnego uwolnienia od opłaty prawnej od spadków i dokumentów prawnych wartość 1.000 zlr. nieprzenoszących zadość się stanie?

Lwów dnia 4. lutego 1898

Interpelujący:
W. Szwed.

Średniawski, G. Milan, Dr. Olpiński, Bojko, Soleski, Romanowicz, Warzecha, Potoczek, Data, Winniczuk, Styła, St. Nowakowski, Franciszek Krempa, Kramarczyk, Wójcik, Żardecki.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. komisarzowi rządowemu.

W zastępstwie nieobecnego sekretarza p. Karatnickiego, odczytuje p. Niebysłowicz następującą w języku ruskim podaną interpelację do c. k. komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

posła Ostapczuka i towarzyszy do c. k. komisarza rządowego.

Dnia 15. listopada 1897 odbyły się w Borszczowie, wsi powiatu Śniatyńskiego, wybory do Rady gminnej, Partya dotychczasowego wójta Wojczuka używała przy tych wyborach i przy ich przygotowaniu wszelkich środków, by utrzymać się przy władzy. Dlatego nie głoszone całkiem, że listy wyborcze zostały wyłożone do przeglądnięcia, nie ogłoszono ośmiodniowego terminu dla wnoszenia reklamacji i nie ogłoszono na 8 dni terminu wyborów. Dalej przy samych wyborach dopuszczono się rozmaitych nielegalności. I tak: Z rozmysłu nie dopuszczono wielu ludzi do głosowania, chociaż oni byli do tego uprawnieni, pofalszowano pełnomocnictwa nieobe-

nych. Przy tych wyborach był obecnym c. k. urzędnik Starostwa Śniatyńskiego, Jaworezykowski, znany już z przeprowadzenia krwawych prawyborów w Chołojowie. Ten pan nie tylko, że nie starał się nie dopuścić do nieprawidłowości, ale jeszcze do tego dążył, gdyż zamknął głosowanie przed czasem. Z powodu tych nieprawidłowości wnieśli Borszczowscy właścianie przeciw tym wyborom protest, podając kilkudziesięciu świadków na fakta, przez siebie naprowadzone. Jednak c. k. Starostwo w Śniatynie poleciło przeprowadzenie dochodzenia w tej sprawie temu samemu p. Jaworezykowskiemu, który właśnie sam dopuścił się nielegalności przy tych wyborach. Ten pan przeprowadził dochodzenia w sposób następujący: dnia 19. grudnia 1897. r. dostał Danyło Hrynyk Iwanow, podpisany na pierwszym miejscu na tym proteście, zawezwanie od urzędu gminnego, by raz em z „towarzyszami“ stawił się dnia 26. grudnia 1897. w c. k. Starostwie. Danyło Hrynyk stawił się rzeczywiście razem z Konstantym Maksymiukiem i Prociem Tupyczką u p. Jaworezykowskiego, do którego ich p. Starosta odesłał, a p. Jaworezykowski przyjął ich zaraz na wstępie słowami: „wynoście się, marsz za drzwi! Ja już przesłuchiwał ludzi, których wójt powołał, i przekonałem się, że wasz protest jest nieuzasadniony“. Potem zaczął wywijać protestem i krzyczał: „Kto wam to pisał, ileście za to zapłacili? Ja sam był przy wyborach, wiem, że wszystko było legalnie!“ i odesłał ich z niczem. Wszystkie starania, by c. k. Starostwo w Śniatynie przesłuchało świadków, powołanych w proteście, na nic się nie zdały, i oczywiście p. Jaworezykowski chce poprzestać tylko na przesłuchaniu świadków, powołanych przez dotychczasowego wójta Wojczuka, chociaż tenże w ostatnim czasie za strzelanie z rewolweru do członków gminy pozostaje w śledztwie i jest zaszuspendowany.

Dla scharakteryzowania postępowania p. Jaworezykowskiego, należy podnieść jeszcze i fakt następujący:

Gdy przed wyborami gminnymi Da-

nyło Hrynyk i tow. zwołali zgromadzenie ludowe, p. Jaworczykowski zreferował odnośne podanie w ten sposób, że zgromadzenie zostaje zakazane, bo zwołujący są pijakami. Gdy d. 11. października 1897 r. Wasyl Hrynyk Petrow z Borszczowa stawił się z towarzyszami u p. Jaworczykowskiego (na jego zawezwanie do l. 14874/97), tenże p. Jaworczykowski nazwał jego i innych chruniami i wszelkimi innymi obelżywymi przezwiskami, a potem obraził na honorze Dra Daniłowicza i Dra Tryłowskiego.

Ze względu na te fakta zapytują podpisani Jego Ekscelencyę p. Namiestnika:

Czy wie On o tem bezprawnem i niegodnem c. k. urzędnika postępowaniu p. Jaworczykowskiego?

Co zamierza c. k. Rząd krajowy zarządzić, ażeby dochodzenia w sprawie wyborów do Rady gminnej w Borszczowie, powiatu Śniatyńskiego, przydzielone zostały innemu urzędnikowi i aby ze względu, że w tej sprawie jest interesowanym p. Jaworczykowski, wyznaczony został w tym celu urzędnik, nie należący do składu c. k. Starostwa w Śniatynie?

Czy nie byłoby na miejscu położyć już raz koniec bucie p. Jaworczykowskiego i pociągnąć go do odpowiedzialności?

We Lwowie dnia 3. lutego 1897.

Interpelujący;
Ostapczuk w. r.

Nowakowski, Warzecha, F. Krempa, Winniczuk, Wójcik, Kramarczyk, Dr. Bernadzikowski W. Szwed, G. Milan, J. Bojko, Średniawski, Styła, Zajączkowski, Kulczycki, Niebyłowiec.

Marszałek oznajmia, iż interpelacyę tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

P. Niebyłowiec, odczytuje następującą interpelacyę do c. k. Komisarza rządowego.

I n t e r p e l a c y a

do JWgo Pana c. k. Komisarza rządowego.

Poseł Zajączkowski w mowie swojej na posiedzeniu sejmowem z dnia 31. Stycznia 1898 przy sprawozdaniu o stanie szkół średnich podniósł, że jedną z głównych przyczyn słabej frekwencyi uczniów narodowości ruskiej w szkołach średnich jest także szowinistyczne traktowanie uczni narodowości ruskiej ze strony profesorów Polaków i podał dla ilustracyi niektóre fakta z gimnazyum Brodzkiego. Celem podtrzymania i pojaśnienia powyższego zażalenia pozwalają sobie podpisani naprowadzić jeszcze i dalsze jaskrawe fakta, ilustrujące system, jaki od dwóch lat zaprowadził w gimnazyum Brodzkiem.

1. Dyrektor gimnazyum Brodzkiego p. Librewski, którego już przed jego przyjęciem do Brodów w r. 1896 poprzedziła fama nadmiernej surowości dla młodzieży, a specyalnie nieprzychylności dla uczni narodowości ruskiej, przy zapisach swoim szorstkiem i obrażającym zachowaniem się odstrasza rodziców od wpisywania ich dzieci do tego zakładu. Rodzicom włościąnom, zgłaszającym się do wpisywania mowi, by dzieciom swoim, zamiast posyłać je do szkoły, dali do rąk pług, cep albo batog i używali ich do wożenia gnoju. W obec kilku starszych księży ruskich postąpił on obrażająco przy zapisach w jesieni r. 1897/8, i nie w tem dziwnego, gdyż dyrektor Librewski odnosi się z pogardą do narodowości ruskiej, czego dowodem jest i to, że uczniów narodowości ruskiej nazywa w klasie „djakami“, „pałamarami“ i t. p., radzi im, by szli na policjantow do Leszniowa, lub by się zabierali do Kijowa.

2. Wobec takiego szowinistycznego postępowania dyrektora zakładu naukowego nie dziw, że i niektórzy profesorowie Polacy widzą w tem zachęte do stronniczego postępowania i uciskania młodzieży ruskiej.

Ta wroga dla młodzieży ruskiej tendencja pokrywana bywa raz bezwzględną sprawiedliwością, drugi raz znowu antysemityzmem. Profesor Kąsinowski, który obok Dyrektora Librewskiego najjaskrawiej zaznacza i dokumentuje swoją nietolerancję dla młodzieży ruskiej, zapowiedział w klasie VI. w bieżącym roku szkolnym, że „do klasy VII. przepuści tylko samych Polaków“, — a należy podnieść, że klasa ta liczyła w roku zeszłym 1896/97 w klasie piątej 21 uczniów Rusinów; z tych przepuszczono 11 do klasy szóstej. Z tych znowu w I. kursie 1897/8, przepadło ośmiu, a zaledwie trzech otrzymało pierwszą klasę. Wskutek tego trzech uczniów z klasy VI., z których dwaj otrzymali dwójkę tylko z samego języka polskiego, musiało przenieść się do innego gimnazjum. Zła nota z języka polskiego nie była wpływem niedbalstwa uczniów, ale wpływem kaprysu nauczyciela; bo do ucznia Polaka z klasy VI., który wedle przekonania p. Kąsinowskiego, zasłużył był na dwójkę, powiedział tenże w klasie: „Ty zasłużyłeś na dwójkę, ale daję tobie pierwszą, ażebyś nie stracił ochoty do nauki“; a do Rusinów powiedział: „a wam dwom, żebyście postawili się na głowę, dam dwójkę“. Na niekorzyść klasyfikacji z języka polskiego wpływają głównie noty z wypracowań pisemnych, a ocenienie tychże za wisło zupełnie od humoru p. Kąsinowskiego, bo tenże powiedział w klasie do uczniów, że wypracowanie nie może być dłuższe, jak na 3 strony, gdyż w razie przeciwnym otrzyma uczeń cenzurę niedostateczną, chociażby zadanie było najlepsze, „zresztą, to zależy od mego humoru“. Wprawdzie zadania piśmienne kontroluje dyrektor gimnazjum, jednakże wobec znanego usposobienia p. Dyrektora, nie wynika z tego dla uczniów żadna korzyść.

3) Surowość pedagogiczna, jak z jednej strony jest dowodem niezyczliwości dla młodzieży narodowości, tak z drugiej strony jest tylko pokrywką dla innych celów, czego dowodem jest następujące przewówienie p. Kąsinowskiego do uczniów VI. klasy: „Ja

was przerobię na Polaków. i jak wybuchnie powstanie, będę waszym kapitanem. Nie dziwujcie się Rusini, że my was tak ciśniemy, ale Prusak i Moskal nas ciśnie i wypiera z naszego kraju, dla tego my was ciśniemy, żebyście zajęli nasze miejsce“.

4) Jest rzeczą wręcz niemożliwą, by Dyrektor p. Librewski nie miał wiadomości o takim postępowaniu pana profesora Kąsinowskiego, przeciwnie, w tem przebija się widoczny system, by młodzież ruską odstraszyć od tego zakładu w tym celu, ażeby Rusini powiatu brodzkiego nie mieli podstawy domagać się rozszerzenia nauki języka ruskiego, a ewentualnie zaprowadzenia klas równorzędnych z językiem wykładowym ruskim w gimnazjum w Brodach. — Zaznaczyć wypada, że w gimnazjum niemieckiem brodzkiem, język polski, stał się językiem obowiązkowym *jure caduco*, wbrew ustawom zasadniczym, a przy terażniejszym kierownictwie zakładu i wobec znanego usposobienia niektórych profesorów jest głównie rozstrzygającym, przy ocenieniu zdolności ucznia do promocyi. Gdy bowiem język polski, potrzebny zresztą, został podniesiony do takiego decydującego wpływu, to obowiązujący język niemiecki, wedle wyrażenia c. k. Dyrektora gimnazjum, p. Librewskiego, jest „językiem baranim“, który byłoby najwyższy czas usunąć.

Fakta przytoczone wyjaśnia i poprą dowodami: Pzewodniczący „Rady włościańskiej ks. Julian Mandyczewski, proboszcz w Berlinie, członek Wydziału ks. Anatol Doliński, proboszcz w Brodach, i inni, których oni wskażą, gdy będą przesłuchani.

W obec tego zapytują podpisani, czy wiadomo c. k. Radzie szkolnej krajowej

1) o prowokowaniu Rusinów ze strony terażniejszego kierownika c. k. gimnazjum w Brodach p. Stanisława Librewskiego?

2) czy zamierza Wysoki c. k. Rząd położyć już raz koniec tym anormalnym stosunkom w gimnazjum Brodzkiem, i zapewnić także i Rusinom możliwość posyłania swoich dzieci do tegoż gimnazjum?

3. Czy Wysoki c. k. Rząd zamierza przywrócić językowi ruskiemu prawa, zagwarantowane przez ustawę państwową, usunąć obowiązkową dla Rusinów naukę języka polskiego, a wprowadzić dla uczniów Rusinów obowiązkową naukę języka ruskiego, jako języka krajowego.

Interpelujący:

Bazyli Niebyłowicz.

Hamorak, Ochrymowicz, Winniczuk, Ostapczuk, Karatnicki, Nowakowski, Wa-

chnianin, Mandyczewski, Kuleczycki, Zajączkowski, Dr. Sawczak, Wójcik, Styła, F. Krempa, Potoczek, Data, Warzecha.

Marszałek oznajmia, iż interpelację tę udzieli p. Komisarzowi rządowemu.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 5. lutego 1898 r. godzina 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 12 minut 20 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Stanisław Niezabitowski w. r.

Andrzej Potocki w. r.